

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A házi tüzhely védelme.

A homestead-törvény még nincs meg. Még a törvény javaslata sincs meg. Csak éppen dolgoznak rajta s a kormány az a szándéka, hogy egy ilyenféle törvényt életbe léptet, természetesen a máshol életbenlévő törvényeknél tapasztalt hibák elkerülésével. De azért, bár még senkisé tudhatja, hogy mit fogna tartalmazni ez a törvény, már is sok ellensége van neki. Nyilvánvaló, hogy az ellenzői ilyenformán nem a hozandó új törvényt akarják lesajnálni, hanem ellenzik és nem szeretik a homesteadot, mint törvényes intézményt.

Mi voltaképpen a homestead? Amerikából került át Angliába és így általán valami modern olyan új dolognak tartják, amely még csak a kísérletezés stádiumában van. Pedig alapjában véve a lényege meglehetősen régi. Már Róma államában megvolt és az volt a célja, hogy a hatalmasan elvagyonosodott és a teljesen elszegényedett két néposztály között, egy középosztályt teremtsen, amelyre az államnak föltétlen szüksége van: egy állam, vagy nemzet gerincét ma is sem a koldusok, sem a milliommok, hanem a középosztály alkotván. Ma a föld nélkül maradt földmívelő ember

mozgalma részben a nemzet erejét fogyasztó kivándorlásokban, részben az agrárszocializmusnak olykor a vérengzésig fajuló túlzásaiban nyilvánul, amikor a más földjét akarja fölöstani. Rómában a föld nélkül maradtak már hét évszázaddal Krisztus előtt lázongtak és az igen nagymérvű szicíliai rabszolgáltatás arra serkentette Róma kormányát, hogy új kisbirtokok megteremtéséről és azok megvédéséről gondoskodjon. Így támadt a Tiberius Gracchus-féle lex sempronia agrária, amely szerint a lehető legmagasabb kiváltsággalbíróknak sem lehetett ezer holdnál nagyobb birtokok, míg az elszegényedett és föld nélkül maradt polgárok fejenként harminc hold földet kaptak volna az ager publicusból, a közfölddekből. Tiberius törvénye azonban sohasem lépett életbe. Róma szenátusa, tehát a tulajvonyosodott osztály mindig ellenezte. Hasonló sorsra jutott utána több más törvényjavaslat is, míg végre Julius Cézár a lex julia companaban megtalálta a módot, hogy miként lehet a kisbirtokos középosztályt a teljes elpusztulástól megmenteni.

A homestead intézménye tehát éppen nem új, csakhogy kétezérszáz év előtt más volt a neve neki. Bizonyos formában fennállott a hűbéres rendszerek

alatt is, bár meglehetősen önző célból. Akkor az volt a kiinduló pontja, hogy nem szabad a jobbágyat annyira elszegényedni hagyni, hogy ne bírjon adót fizetni a földesurának. Bizonyos föld-minimumot kötöttek ki, mint amelyen egy jobbágycsalád úgy megélhet, hogy azon még földesurának munkában és terményekben adózhat is.

A mai modern államnak adóztatás tekintetében, föltéve, hogy becsületesen csinált földadó katesztere van neki, körülbelül teljesen mindegy lenne, hogy nagybirtokos, vagy kisbirtokos fizeti-e a föld után az adót. A modern nemzeti államnál azonban a kérdés nem ez. A kérdés az az állami érdek, hogy a kisbirtokos-osztály, mint szintén erős tényező a nemzet gerincében, bizonyos fokig megóvassék a teljes elszegényedéstől és a koldusbotrajutástól. A homestead nem köti azt ki, hogy kinek mekkora birtoka lehessen, de megállapítja azt a minimális földbirtokot, amelyen egy földműves család megélhet úgy, hogy az állammal szemben való szolgáltatásait fedezni képes, esetleg rossztermésű esztendőkbén is. Erre a birtokminimumra kimondja aztán, hogy az elidegeníthetetlen, magyarul mondván: nem lehet ellicitálni. Ezzel szemben most már az az ellenvetés, hogy amely

TÁRCA.

Két szerelmes diákról.

— A »Bajai Hirlap« tárcája. —

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

A diákszóban tombolt a klasszikusok szelme, igen közel álltak már a fiúk az érettséghez, egy kicsit körműkre is égett a dolog, célirányos volt sietni, hogy egy pár hét alatt pótolják mindazt, amit nyolc éven keresztül elmulasztottak. Detári Ambrus, az öles nagyságu legény, miközben példatlan buzgalommal igyekezett behatolni Vergilius szellemébe, egyszerre nagyot ütött az asztalra.

— Mert mégis csak szemtelenség tőled, akármilyen, farizeus-arcokat vágsz!

Ez a csonka mondat fölötte hűvösen érintette a másik diákot, névszerint Kelemen Ambrust. Még csak meg se rezgett kezében a

ceruza, amelylyel éppen bizonyos hanghullámokat számított ki. Igen széles arányu flegmával felelte vissza:

— Babám, ez nem tőlünk függ.

Az előbbi Ambrus akkor már talpon állt, sőt Vergiliust is visszahajította szellemével együtt a polcra.

— Én kikérem magamnak!

— Megteheted.

— Igenis, kikérem, még pedig régebbi jogaimra hivatkozva.

— Bolond vagy, komám, jól tudod, hogy itt nem használnak sem a heveskedés, sem az erőszak! Ilonka választ és a legyőzött kénytelen elballagni.

— A választása már régebben rám esett, de akkor idehozott az ördög téged, és elrontott mindent. Ugy hizelegtél, mintha ettől függne a menyei üdvösséged

— Jegyezd meg magadnak, hogy én nem szoktam hizelegni.

— Állandóan odatolalkodtál a családba.

— Ez csak a háziak iránt való kötelez tiszteletem.

— A leány elbolondítása nem tartozik a kötelességeid közé. Jegyezd meg jól, hogy agyontiporkal, mint egy bogarat, ha elrontod a dolgainkat.

— Én is ott leszek!

Detári aztán kapta a kalapját és elment hazulról, részint, hogy lehűtse a tavaszi levegőt, részint pedig, hogy alkalmas »puskák« után nézzen, amelyek megkönnyítik a tanulmányokat, pompás kivonatokban terjesztve elő minden tudományt!

— Agyontiprom! — dörmögte magában még az utcán is.

A nemes vetélykedés tárgya, már mint a tanár urék Ilonkájá, ezalatt távolról sem gondolta, hogy milyen elkeseredett háboruszkodás folyik miatta. Bent ült a vizi-szobában és az édesmamával együtt élvezte Tóth aljegyző ur

Baja város legjobb és legelegánsabb szórakozó helye ÁGAI EMIL

„EMKE” KÁVÉHÁZA

(Összes bel- és külföldi lapok.)

MEGNYILT.

(Figyelmes kiszolgálás.)

birtok nem lehet minden körülmények között szabad áru tárgya, arra nem lehet betáblázni sem és így a kisbirtokosnak lehet ugyan vagyona, de bármely megszorult helyzetében sem kaphat reá kölcsönpénzt.

Kétségtelen, hogy ez fontos érv és a kisbirtokra nézve a törvények életbe lépése után számított néhány esztendőben, hitelesökkenést jelentene. Emlékezzünk azonban vissza arra az időre, amidőn a mult század negyvenes éveiben Széchenyi István gróf aziránt indított mozgalmat, hogy egyes köznemesi birtokokra nézve behozassék a zárt birtokrendszer. Ebből a mozgalmából sem lett semmi. Az ellene való érvelés akkor is az volt, hogy ha el nem adható a birtok, akkor nem lehet reá hitelt kapni. Ez kétségkívül nagy igazság, de nézzük mellette az eredményeket. A Széchenyi rendszere szerint jó egy-néhány évig, a hitel megvonása következtében, keserves helyzete lett volna a gentrynek, de az megint igaz, hogy a birtok törzse megmaradt volna bármily súlyos küzdelmek árán is. Míg így a nem hitbizományi nemesi birtokok nagy része elkártyázódott és elagarázódott és a gentry megszűnt az ezeréves állam fennállási okaiban az a tényező lenni, ami azelőtt volt. Ez elég tanulság lehet arra, hogy az állam ne engedje hasonló sorsra jutni a földművelő kisbirtokos-osztályt és a parasztságot.

Ehhez kívánatos az örökösödési jog szabályozása is. Vannak birtokok, amelyek nem könnyelmű adósságszínálás miatt mennek tönkre, hanem mert a sok örökös között annyira felaproszodnak, hogy a jussul maradt birtokrészekből egyik örökös sem tud megélni. Itt tehát

szükséges volna megállapítani a birtok-minimumot épp úgy, mint ahogy más foglalkozásoknál a létminimum meg van állapítva. Igaz ugyan, hogy országunkban a földbirtokoknak csaknem egyharmad része lekötött már is, a hitbizományok papi javadalmak és koronauradalmak által. Ez azonban nem indok arra, hogy a kisbirtokos létminimumát, vagyis megéltetését ne szabályozza törvénnyel az állam.

Politika.

Kossuth-kabinet.

Az új csatalkáltás, a fuzió, ez a képtelen politikai erkölcsatlenség, valóságos rögeszme lett már a nyaraló parlamentnek. Görösesen ragaszkodnak ahhoz az új elfeladási manőverhez, amelynek más célja nincs, mint hogy lemondjanak végleg az önálló vámtérről, a magyar bankról, a magyar hadseregről és mindenről, hogy minél kényelmesebben szállithassák Bécsnek a létszám-melést.

Alkotmánypárt és függetlenségi párt egyformán édeleg és kéjeleg a fuzió gondolatában. Ennek a nyári kéjelgésnek az a magyarázata, hogy az új pártalakulással, az új programmal *szenyülváltozásokat is várnak*, amiből viszont őrszemremények mosolyognak elő. A fuziót és a vele járó változásokat már annyira elkénylítették az alkotmánypártban és a függetlenségi pártban, hogy az új ősi miniszteri lisztát is körözik már. E szerint őszre a következő változásokat várják:

A Wekerle-kabinet nevet cserél *és Kossuth-kabinet* lesz a neve. Wekerle lemond *és Kossuth* Ferenc lesz a miniszterelnök tárca nélkül. Kossuth helyére

Szterényi József ül a kereskedelmi miniszteri székre. *Különválasztják azonban a vasúti ügyeket* a kereskedelmi tárcától *és gróf Batthyány* Tivadart fog fölтамadni

a negyvennyolc óta megszünt közlekedés-ügyi miniszteri tisztség.

Wekerle tárcáját *Popovics* Sándor veszi át; ő lesz a pénzügyminiszter. Visszavonul a magyar állat-társadalom nagy fájdmalmára Darányi, az állatok gondos atyja is és helyében

Mezőssy Béla lesz a földművelésügyi miniszter. Szó van azonkívül máris néhány államtisztviseléséről. Földművelésügyi államtisztviselő például *Láhu* Hugó képviselő jelölt.

Személyt cserél ezenkívül természetesen a belügyi tárca is, eddig azonban még nem is sejtik, *ki lesz az utódja Andrásynak*. Mihelyt az új választási törvényt keresztülvitte a képviselőházban, szüret utánra tehát *leszámítolják a jussú órássre változásait*. És úgy isznak máris erre a medvebőrre, mintha az önálló vámt, a nemzeti követeléseket, mindent, amit megfogadtak, amire megesküdtek, máris kitudták volna a világból.

Innen-onnan.

A tüzoltóságrol fog szólni az ének. Komoly lesz és szomorú, bár lehetne vidám és gunyos is. Mert a tüzoltóságról írván, nem állhatja meg az ember, hogy ne idézze a klasszikus latin író: *nehéz szatírát nem írni*. Bizony nehéz *Ez a szervezet egyike azon intézményeknek, mely fejlődni, tökéletesedni, végleg kialakulni nem tud*. Még ma is veszedelmesen hasonlít a szomszédos falvak önkéntes tüzoltóságához, mely vasvillákkal és a községhezán pókhálósodó rozsdás vizipuskával dolgozik. Pedig nem egy tűzkatasztrófa pusztított már végig városunkon minden borzalmaival és tanított meg saját keserves kárunkon arra, hogy tüzoltóságunkat javítanunk és új, modern alakulni fektetnünk.

A héten jelentéktelen padlástűz volt egy bérházban, a belváros kellős közepén. Ez a kis tüzeset is plasztikusan domborította ki

előterjesztéseit, amelyek fontos közigazgatási tényekre vonatkoztak, de szárazságuk mellett is érdekesek voltak, ama megtisztelő bizalom folytán, amiben az aljegyző ur részesült.

A mama közben az aprószenetek után nézett, pillanatra egyedül hagyva őket, de aztán ismét visszatért — talán a kelleténél gyorsabban tért vissza, — és fölveve a beszéd elejtett fonálát, élénk arccal kérdezte?

— És milyen álláspontot foglalt el ezzel szemben a közigazgatási bizottság?

A közigazgatási bizottság, hogy hűséges legyen a referendának, többnyire ellentétes álláspontot foglalt el, viszont Tóth ur mindig szemben ült Ilonka kisasszonnyal, aki apró, gömbölyű leány volt és fekete haja, fekete szemű.

Delutánonkint, ha különösen kellemes volt az időjárás, künn sétált a kertben, ahol donogókat riasztott a két koszos-diák zümmögő tanulásra, viszont pillangókat csalt maga felé Ilonka. A zümmögés tartott még egy darabig, míg a leányhoz bátorodott valamelyik.

— Szép napunk van.

— Gyönyörű.

— Nem gondolja, hogy esőre fordulhat?

Már hogyne gondolta volna, mikor azt gondolta! És őrlőven a diák a témának, valóságos leveli békává változott át, precíz kitejézésekkal és helyes diagnózissal állapítván meg a várható időjárást.

Ezekből aztán joggal állapíthatja meg Detári Ambrus, hogy Kelemen nevű druzsája odatoladódik a házikisasszonnyhoz, sőt egyet is ért vele alkalmadtán.

A kitérés nap estélyén azt mondta Detári:

— Amerikai párbajon töröm a fejemet.

— Csak törd! — volt rá a válasz.

— Hasznaltam minden erőlködésed, mert mire elkészülts a joggal, én két fizetési osztályt haladtam előre.

— Tudom, — mondta a másik, adólistát leszel a városnál.

— Már ősztl fogva Magam ura, kenyérekereső.

Vacsora után illendően elkészöntek a háziaktól, (az a stréber Kelemen még Ilonkának is kezét csókolta), s mivel pár hétig közös sors fűzte őket együvé, ellátogattak a diák-korcsmába, ahol nagy harcászati megbeszélések folytak, mint kell védekezni amaz ellenség ellen, amit érettséginek neveznek?

Ettől fogva csakis itt érintkeztek, akkor is vigyázva, hogy a társalgásuk ne lépje át a szigorúan megsabott érintkezési határukat, egyebekben kerültek egymást.

A teret teljesen Tóth aljegyző ur dominálta, még mindig érthetetlennek tartva a közigazgatási bizottság álláspontját, sőt olykor valószínűleg megdöbbenve némely miniszteri döntésen. A pompás tavaszi időben kísértáltak a kiserdőbe, amit pompásan megszállt ilyenkor a fiatalág, illő kísérettel jelenve meg a tölgyek alatt.

A mamák letelep-dtek az ágyterítőkre és sorra vettek mindenkit, kivéve a jelenlevőket. Szőnyegre, sőt ágyterítőkre került itt sok menyecske és viselkedés, több, lopva terjedő pletyka öltött erőteljesebb jelleget és végeredményben az egész világ közönséges, gonosz büfészekké vált, ami mellett Isten csodája, hogy a földgolyó még mindig nyugodtan fogor.

A fiatalokat, akikben költői lélek lakozott, a természet fönsége bájolta el, azok örültek a madárénekeknek, sőt bájosnak találták a varjúkárókat is. Határozottan bájos lehetett az, mert először is többen komoly kifejezést adtak ebbeli véleményüknek, továbbá személyes körútra indultak az erdő széles, alagutszerű részein, amelyekből ösvények nyíltak.

Arrafelé tányáztak ugyanis a varjak, káro-gásuk, amint minden látható cél nélkül kovályogtak a fakonak körül, itt volt a legerősebb (mondhatni, hogy bizonyos akkordok nyilvánultak meg abban) s itt lehetett még komoly igyekezettel elmaradt ibolyát találni. De került közben akácfa is, halványzöld levelű, orakulmra alkalmas. És amint két kéz egyszerre akart a levelekhez nyulni, a ketek találkozottak, sőt némi makacsságot is fejtektek ki. Tesszem azt, a többek között — hogy találmra csak egy példát vegyek — Tóth ur sem akart engedni, Ilonka sem. A kis lány összeszorította a markát azzal a nagy elhatározással, hogy az akáclevél nála marad és ő kérdez attól bizonyos fölvilágosító modorban holmi egyet-mást. Az aljegyző ebbe semmi áron sem akart belemenni. Idegen ember oktalanságnak minősítette volna ezt a kötekedést, holmi komoly professzori elme magadta volna a felvilágosítást is, hogy van még levél a fán, — de ismerni kell az ilyesminél a fiatalággal járó makacsságot, amely a szenvedélyt hevenem nem mérlegeli a külső körülményeket, hanem a saját akaratát tekintti döntő súlyúnak.

Elég az hozzá, hogy itt is egyre jobban komolyodott a helyzet s Tóth János ur suttavete minden, a női nem iránt kötelező udva-

azokat a súlyos hibákat, a szervezetlenség, a tökéletlenség azt a sok fogyatkozását és hiányát, melyek egy nagyobb tüzesetnél nagy veszedelmek, végzetes szerencsétlenségek és rettenetes károk okai lehetnek. Ki nem szenvedte már végig a kínos, idegfeszítő várakozásnak hosszú és változatos fázisait, míg tüzoltóságunk a kölcsönkapott fakkeros táltosokkal „lólhalálban” vágatva, egy fecskendővel és esetleg egy „vizesajttal” és két emberrel a tűz színhelyén ér fel.óra mulva megjelent?

Bizony nehéz erről szatíráz nem írni! De azokról a tervezetésekről, nekibuzdulásokról és készülő reformációkról is, melyek egy-egy nagyobb tüzserencsétlenség nyomán fakadnak, szalmalánggal lángolnak és gyorsan, végleg kialasznan ismét.

Egy helyesen szervezett, megfelelő számú képzett emberből álló, precíz működő tüzoltóság nélkülözhetetlen szükséglete egy fejlődő, nagyobb város tüzbiztonságának. Ilyen pedig városunkban nincs. Nem is lesz addig, míg valami újabb, borzalmas tüzveszedelem nem viharzik végig utcáinkon, egész házsorokat, vagyont, emberéletet, sok emberi munka fáradságos gyümölcsét el nem hamvasztja.

Avagy talán akkor se! Beérík majd ismét ezzel a városháznál, hogy szép terveket készítsenek, új reformjavaslatot dolgozzanak ki és jégre teszik őket a legközelebbi nagy tüzig.

Ugy látszik, a lóter rendezése és parkorítása egészen komoly dolog. Annira komoly, hogy ha hinni lehet a hivatalos hirdásnak, a mérnök hivatalban már serényen készülnek a tervrajzok is. Szép és alapos tervek.

Nem ismerjük őt, de szívesen elhiszünk rólok minden jót. Annira szeretnők már, ha a hatalmas, pompás lóter virágos, lombos, gyepes park lenne, ha a rendezetlen, elhanyagolt, piszkos, de a természettől szép Sugovica-part jól ápolat, árnyas, kellemes sétat

riasságot, fölötte erősen szorongatta Ilonka kezét, majd pedig hogy nem ért eredményt, magához szorította azt a leányos kart. Az már pusztá véletlen, hogy a karhoz hozzátartozott Ilonka is, egy kissé megszedülve, csakhamar azonban a jegyző ur kebelén fektetve fekete fejkészjét.

Ekkor, hogy teljes legyen a bonyodalom, Ilonka öcsse, a vásottságáról hírhedt Bandi, (akinek könnyű, de nem is virtus rosszakodni, mert tanár ur az apja), honnan, honnan nem, előtermelt és vadonatúj ruhájában fűrgő mőkusként kezdett fölfelé mászni a fán.

— Ithagyon a kalapot, majd ebbe hajtom a varjutojásokat! — kiabálta már vagy nyolc méternyi magasságból.

Ilonka torkán akadt a csók. Azaz, hogy nem ezt akartam mondani, a csók igen simán intézte el a maga útjait, a szó akadt a torkán.

— Jössz le onnan, te haszontalan!

Bandi, egy kissé lihegve, felelte:

— Nem lehet!

— Megmondalak a mamának!

— Fogadjunk, hogy nem mondasz meg! — szemtelenkedett Bandi.

Bandi azért kikapott (bár Ilonka sem vitte el szárazon), de ezek voltak a közbeszurandó események, éppen három nappal az irásbeli érettségi előtt, amit a gondos mama valamivel később ezen szavakkal jellemzett:

— Annak a rossz kőlyöknek ugyan egy új nadrágjába került, de legalább kiugrott a nyul a bokorból.

Az oknyomozó történetre hárul a kikutatása, hogy kire vonatkozott ez alkalommal a nyul kifejezése.

helyé formálódék, hogy hajlandók vagyunk szent ártatlansággal a legnagyobb, a legföltételebb bizalommal lenni és a legképrázatosabb, leghihetlenebb reményeket táplálni.

Mert lehetséges, hogy a rendithetetlen bizalom, a vérmes reménykedés mégis hoz majd két jól kövezett átlós kocsiutat, néhány cse-nevész lát, tar bokrot, egy-két szerény virárgyát és néhány frissen mázolt fapadot. Ez is jó lesz! Jobb lesz a nyaktörő kövezetnél, a merészen illatozó szemétdombnál, az esztétikailag és higiénie kifogástalan fakkerstandnál és sok más próbább-nagyobb egybeknél, ami a Sugovica kies és kissé vadregényes partján hivalkodik.

E. L.

H I R E K.

— Csütörtök esték az ipartestületben. Jövő csütörtökü kezdve minden csütörtök este 8 órákor szabadelőadás lesz az ipartestületben. Az előadások tárgyai az új végrehajtási novella, a munkásbiztosítási törvény és ipari kérdések lesznek. Kívánatos, hogy a bajai iparosok mentől nagyobb számmal látogassanak ezeket az előadásokat, melyek a fentemlített kérdéseknek a praktikus életre szóló oldalait fogják elsősorban megvilágítani.

— Eljegyzés. *Pocza* József m. kir. áll. tanítóképzőintézet tanár jegyvet váltott *Scherer* Paulával, *Scherer* Sándor képezdei igazgató leányával.

— A róm. kath. egyházmegye hóréből. A kalocsa érseki hatóság a következő kinevezéseket és áthelyezéseket közölte a héten. Mint káplánok áthelyeztetek Antalkovics Vilmos Sükdöröli Zsabylára, Csicsosvsky István Bácsföldváról Óbecsére, Horváth János Miskéről Bácsföldvárra, Farkas Károly ujmisés Miskére, Müller Péter ujmisés Szentülöpre, Csincsek Antal ujmisés Mélykútra, Gyurics József ujmisés Nemesmiliticre, Szorh Antal Szondról Bácsbokodra, Kvanduk János Bácsbokodról Szondra.

Tóth ur ott vacsorált este a családnál, a társalgás fölötte kevés titkot tartott meg a lényegből, s dátumok röpködtek a levegőben, eljegyzési és esküvői dátumok, nem feledkezve meg a karikagyűrű formájáról (azt beszélük, hogy a keskeny a divat!) és az eljegyzési kártyák szétküldéséről.

A két diák igen keveset evett, jóllehet, a tanár ur egyre biztatta őket:

— Ne vegyétek úgy a szívükre, fiaim, ezen mindenkinek át kell esnie!

A merev tekintetek újabb kijelentésre sarkallták.

— Én is átestem rajta, ugy-e mama?

Ilonka azt mondta:

— Így lesznek az emberek emberekké!

Ez már több volt a kelleténél! Hát ennyire lerí az arcukról a szerelem, s még hozzá az ideál vigasztalja őket! Tóth ur is beadta a garast.

— Mikor én érettségiztem, dupla volt az étvágyam.

— Szóval, csak hidegvér, barátaim, én mondom maguknak, hogy nem boszorkányság a matura.

A fiuk föllelegzettek.

— Tehát nem a szerelemtől volt szó!

Aztán jobb kedvre derültek és hamarosan visszavonultak a szobájukba, hogy neomsókára fölkeressék ama bizonyos diák-tanyát, a fenét nyomomorgójak életem végéig pár száz forint fizetés mellett, ha több is lehetnek. Nem igaz?

Némán ballagtak jódarabig, az utcasarkon aztán karonfogta Kelemen a góliát Ambrus. Még nevetett is.

— Cabaret a polgári olvasóegyletben. A bajai polgári olvasóegylet augusztus hó elején táncol egybekötött cabaret-estélyt rendez a saját udvarhelyiségében, a következők műsorral: 1. „A vén cigány.” (Melodráma.) Farkas Imrétől: előadja Ernst Béla, zongorán kiséri Szigriszt István. 2. „A tanu - Várady Antaltól, előadja Ingusz Miksa. 3. „Kuruc nóták.” Tároगत előadja Spiegel Jenő. 4. „Ne mondj igazat.” Molnár Ferencről. Előadja Wunderlich János. 5. Szemelvények klasszikuskökből. Zongorán előadja Steiner Ottó. 6. Músonon kívüli szám. 7. „Visszavárlak.” (Melodráma.) Endrődy Sándortól, előadja Ingusz Miksa, zongorán kiséri Steiner O. 6. Beléptidij személyenkint 1 korona, család-jegy 3 korona. Az estély jövedelmét az egyleti könyvtár gyarapítására fordítják.

— Megyebizottsági tagválasztás Madarason. Madarason — mint levelezőnk jelenti — a napokban választották meg megyebizottsági taggá *Vidákovics* Balázs községi jegyzőt 121 szavattal, *Bartos* Ferenc 19 szavata ellenében.

— Fegyelmi útján való kibontakozás. A bajai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága hirtelen fordulatlan oldotta meg a napokban a másfél éve vajudó orvoskérdést. Fölfüggesztette állásától a pénztár egyetlen orvosát, dr. Kuzman Oszkárt, megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot és vasárnap már hét új orvos állott a pénztár 3000 tagja egészségügyének a szolgálatába. Az előzmények többé-kevésbé ismeretsek. Másfelé, hogy konfliktusba került a munkásbiztosító és az orvosok. A pénztári orvosok szerény fizetése okozta a bajt és a vége az lett, hogy a bajai orvosok szolidaritást vállaltak a pénztárral szemben és nem vállaltak a betegesgelyző pénztár orvosi állásait. Csak Kuzman Oszkár dr. vonta ki magát a paktum alól és az orvos híján szükölködő pénztár alkalmazta is őt orvosnak. Így telt el másfél esztendő, melynek során egyetlen orvos látta el 3000 ember egészségügyét. Nem csoda, ha ily körülmények között töménytelen sok baj harapódzott

— Te, tapasztaltad, hogy a boldogság sokszor csúfít?

— Mintha nagy szájakat csinálna.

— Bizony lsten, én is ezt vettem észre. Aztán milyen kócos volt ma!

— Azt hiszem, egy kicsit lusta és nem szeret kétszer fészülködni.

— Egyetlen elmés mor. dását sem hallottam egész este.

— Ugyan, mit akarsz? Hát kitől tanulta volna?

Mikor a kaszinó előtt haladtak el, Kelemen megállt és cigarettára gyújtott.

— Tudsz titkot tartani!

— Biz lsten nem árulom el.

A tánciskolában bemutatkoztam a mult héten Novák Babynak, soha olyan ennivaló nem volt, mint akkor. Ez a lány! S milyen kedves! Holnap szerelmeslevelet írok neki. Ha volna valami jó, hangulatos mintád, ideadhatnád.

Detári helyeslőleg bólintott, aztán megjegyezte:

— Voltaképpen nem érdemes uri lányokkal elkezdni. Majd találunk mi Pesten ideált.

S látva, hogy a másik kissé értelmetlenül néz rá, hozzátette:

— Tudniillik végleg döntöttem, s elhátaroztam, hogy beiratkozom a technikára. Mi a fenét nyomomorgójak életem végéig pár száz forint fizetés mellett, ha több is lehetnek. Nem igaz?

Kelemen azt mondta:

— Persze.

Aztán sietős léptekkel haladtak tovább.

el a betegkezelés körül, ami aztán arra indította a pénztár vezetését, hogy új tárgyalásokat kezdjen az orvosközvetéssel. A szövetség évi 9000 koronáért hét orvost ajánlott föl a pénztárnak, de volt egy föltétele is a pénztár szolgálatába való állásnak, az t. i., hogy az orvosközvetés tagjai a szolidaritáság annak idején nem vállalt jelenlegi orvossal hivatalt nem foglalnak el. Heteken, hónapokon át folyt az üzenetváltás orvosok és pénztár között, míg végre most a pénztári igazgatóság, beérkezett panaszok alapján fölfüggesztette a jelenlegi orvost. A fölfüggesztés után hét bajai orvos állott egyszerre a pénztár szolgálatába és a hét eleje óta dr. Bernhart János, dr. Dömötör Kálmán, dr. Beczsy Gyula, dr. Wallehausen Gyula, dr. Ladányi Mór, dr. Köhgyei Károly és dr. Raisz Sándor látják el a pénztár 3000 tagjának egészségügyét.

— **Pénzügyi tanácsosi kinevezés.** A pénzügyminiszter *Bárczy István* zombori pénzügyi titkárt, jelenlegi helyén való meghagyása mellett pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

— **Kinevezés a képezdénél.** *Pöcsa József* bajai áll. tanítóképző intézeti gyakorlatiskolai tanító a kultuszminiszter ugyanabban a minőségben a tizedik fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte.

— **Sikeres művészhangverseny.** Szerdán este *Krémer Jenő* jeles komikus vezetése mellett a szegedi városi színház tagjaiból álló társaság rendezett színvonalon álló előadást a Casinóban. Intelligens közönség töltötte meg a Casinó kerthelyiségét, ezzel is bizonyítékát adva, hogy a komoly művészetet még olyan hűvös idő ellenére is, mint amilyen szerdán volt, pártolja. A művészek ezen pártfogást meg is érdemelték. Nem a bántó és izléstelen, durva hatáshajzással, hanem a diszkrét humorral, az izléses komikummal hódították meg a közönséget. A műsor magyar szerzők mulattató bohóságait, komikus, énekes jelenetait ölelte föl. Az előadást *Kán Richárd* zongorajátéka vezette be. Sok tapsot kapott *K. Hegyi Lili* ügyes játékaért és magas színvonalon álló énekeiért. *Mezey Péter* előadott magánjeleneteivel hódította meg a közönséget. *Krémer Jenő* humoros kupléival, — amelyek a diszkrét humor közepébe burkolódva tették kedélyessé az estét — ért el nagy hatást. *Sümei Vilmos* több ismert Fráter-nótát énekelt, amelyek közül különösen »Hivak akkor is, ha nem jössz« című tetszett. Nem nagy terjedelmű, de kellemes és behelzőlő, lágy baritonja van, ügyesen énekel, a magas regiszteren könnyedén siklik keresztül. Befelezéstül a »Paraszbecsület« paródiáját adtak elő, amely nem egyéb, mint magyar népdalokból összeállított potpurri. Meglepő változataival állandó derültségben tartotta a közönséget. Dícséret illeti *Krémer Jenő*t és társait, hogy a »Tarka szinpad« vad frivolitásával és torz kinövésével szakítva, a komoly művészetnek, a diszkrét humornak, az izléses tréfának meghonosításán fáradoznak. Az eltöltött kedélyes estére még sokáig fogunk emlékezni! (m.)

— **Bajai szocialista asszonyokak toborozunk!** A szabadkai szocialdemokraták igen érdekes szervezetet alakítottak meg vasárnap délután. A férfimunkások számos szervezete mellett a nőmunkások részére is pártszervezetet alakítottak, nagyszámú szocialista asszony és munkáléány részvételével. A sikesebb női agitáció vezetésére ideiglenes vezetőséget is választottak a következők személyében: *Czigler Gótródné, Forgách Mariska, Kiss Józsefné, Pesti Anna, Plukovits Antalné, Simon Terka* és *Sihá Mihályné*. A magunk részéről kívánatosnak tartjuk, hogy Baján is megalkuljon az asszonyok szocialdemokrata pártszervezete. A női nemnek mindenképp domináló hatalma bizonyára érdemes szolgálatokat tethetne itt Baján is a szocialdemokrácia igaz elveinek.

— **Adomány.** Csendes kis ünnepély keretében adták át f. hó 15-én a havi segélyösszeget kiosztásokor 11 aggyastán honvédeknek *Nyiraty Csörike* urholgy által adományozott 11 doboz szivarvért. E nemeslelkű honleány, ki már több ízben is tanujelét adta öreg honvédek iránti figyelmének, szives fardozásáért és kedves figyelméért hálás köszönetét nyilváníti a segélyező-bizottság.

— **Betörés az izr. templomba.** Csütörtökre virradó éjjel ismeretlen tettesek fölfestették az izr. templom egyik női karzat-ajtáját és a templom karzatán apró rendtelenséget okoztak. A betörést a csütörtök-reggeli istentisztelet előtt a templomszolgálat vette észre. A betörők semmit sem vittek el a templomból, mert a hitközségi előjáróság a régebbi betörések lopásokon okulva, minden templomi ékszert és értékességeit vasszekrényben elzárva tart.

Virágzó ipar fejlődött ki hazánk déli részén és nagyban járul hozzá a vidék vagyoni viszonyainak konszolidálásához. A legjobb hírnévként örvendő Nagyikindai és Zombolyai Bohn-féle téglagyárakat értjük, melyek a tulajdonosok szakavatott vezetése mellett a monarchia legnagyobb telepévé fejlődtek ki. A Bohn-féle szab áttédő cserépek, melyekből a cég évente 50 milliónál többet gyárt, közkedveltségnek örvendnek. A cég újabbán Békéscsabán is hatalmas telepet létesít, mely számos munkáléknak kerestet fog adni.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy **Éder Kálmán** szobafestő és mázoló mester ur által nálam készített festési munkái úgy a modern izlés, valamint a gyors elkészítés, nemkülönben az olcsó ár tekintetében teljes megelégedésemet nyerte meg, miért is a nagyközönségnek jóakarattal ajánlhatom.

Baja, 1908. július hó 25.

Zsich Jenrik
vendégülős.

Legjobb üdítő ital

MATTONI FELE
GIESSHÜBLER
termésközönségnyerésű
SAVANYUVIZ

A nagy értéke
Ize tiszta,
szénava gyöngyöző,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
felfrissíti

*) Az e rovathoz közzétettérem nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Aktuális dolgok.

A maroshévízi tragédia.

Iszonyu elvadulás bizonyítéka az a emberhalállal végződött kaland, amelyiknek egyik áldozata az a kimondhatatlan nevelő talány vagy micsoda, a másik tán még boldogtalanabb áldozata az, aki a másvilágra expedált.

Giacomuzzi Virgil. Fura név, az első fele olaszra, a másik románra mutat, de meglehet, hogy magyar volt, hogy egészen hozzáérköcsösült az ősi duhajságához. Akárki nemzet fia, nem irigylem az egyiktől sem, mert teljesen társadalmon kívüli állurokét árult el.

En végtelen buta dolgokat tartom a párbajt, amelyiknél csak egy butább dolog van, az a bizonyos eljárás szabályzat, amit becsületbeli ködének neveznek és amit kereskedő-

segédek meg kocajogások igen szent, ércnél maradandóbb törvénynek vének, de amit igazi kasznói nagyurak csak másokra alalmazzanak, de mikor a maguk dolgával van dolguk, hát úgy csúrik-csavariák, mintegy zug prókator a maga paragrafusáik.

Da ha már belebolondult valaki a kodifikált becsületbe, hát isten neki, éljen vele. Ez is némileg társadalomellenes, de miután a társadalom akceptálja, sok esetben meg is kívánja, hát az ugynevezett lovagiaság is még társadalmi intézmény számba mehet. Már most valaki vagy meghúzdók a törvény keretei közt, vagy túllép azon és a lovagias becsület szélesebb kerítésé közt mozog. De aki még ezt sem respektálja, annak előbb-utóbb ebek harmincadjára kell kerülnie. Az teljesen társadalmon kívüli álló ember. Aki az ököljogot gyakorolja, arra az ököljog szab ítéletet.

Az írjak — ilyenkor sokat tudítanak, a hiradókat összehazudnak, — hogy az a Giacomuzzi izgága, prepotens, sértegető ember volt, akinek a mérnökkkel is afférje támadt valamikor. Érdekes volna mindez előzményeket ismerni, de nem ismerjük. Az a jámbor mérnök, — lateiner az istenada — becsületesen, jámborosan, forschritosan párbajra hitta. Az ilyen kihívások rendszeren félelemből történnek. Egyrészt fél a gorbombásá ott mindjárt ököllel bevágni, másfelől fél a nem párbajozás esetleges következményeitől. Kihitva a Virgilt. Az meg fűtyült a kihívásra. Kemény emberek nem arra tartogatták magukat, hogy céltáblául álljanak. Aztán meg a ki nem állás egy lateinert, zsidót diszqualifikál, uras s jöhittt meg nem alterál. A jámbor lateiner becsületbiróság ületit össze. Ez megmondta, hogy verkedni kell. De aki fűtyült a kihívásra, szeretném tudni miért nem fűtyülhetne a becsületbiróságra is. A becsületiróság ítéletének ugyanaz a szankciója, hogy aki azt fumigálja, vagy megverekszik a becsületbiróság tagjaival, vagy azt verik meg — pálcával vagy korbáccsal. De hát a becsületbiró uraktól az is elég szép volt, hogy itéltek, még a fejüket is betörteni, igazán sok lenne.

A félénk, jámbor, maga dolgával is tehetetlen lateiner most már nem tudja, hogy örüljön-e az eredménynek, vagy se. Az ő becsülete nem nőt meg, a másiké meg nem lögyött meg valami nagyon. Az ilyen izgága, nyakas legénybe senki se köt bele szívesen, hát nincs aki megmondaná neki szemöl-szembe, hogy ő unmrá eljászotta a becsületét, — aztán meg nem is jászotta el. Az az uri társaság, amelyikbe előbb eljárt, — ha ugyan eljárt uri társaságba — nem fogja azért a megvetésével sutjni, mert egy zsidó lateinernek nem ad fegyveres elégtételt; ha meg ugye járt uri társaságba, hát még kevesebbet veszít, — a latifundiuma épen maradt.

A lateinernek megvan hát a lovagias becsülete, elégtételtől szorongathat egy írást a zsebében, de azért alkalomadtán meg kell azt mutogatni, mert másként el se hiszik neki; a másikat bélyegezzék meg, még őt égeti, mert az ilyen pároslelételet mégis éget. Lobog a gyűlölet mind a két létkében.

Igy történt-e, nem-e, biz én nem tudom, de ha így történt nem lehetett más vége, — az egyiket le kellett ütni, mint a kutya. Egészen véletlen dolga, melyik a másik és melyik a kutya. A létkelen vad, emberbestiában a dől s a megvetés, mely fittyt hány még a lovagias ködének is, a lateinerben az a maró tudat, hogy van egy ember, aki elégtételt nem ad és még avval se biztathatja magát, hogy gyávaas mián nem ád. De hogy ép a vakmerőség tulengése miatt nem ad!

Ha kontempitativ bölcs lett volna az a lateiner, — hát keres magának a plánetán valami más foltot. Uram isten, annyi millió ember él még e hazában is, aki nem is sejt, hogy Giacomuzziak is vannak a világban. Ha nem bölcs és inarid, úgy előbb-utóbb egymásra kellett akadni a két kanna, hogy aztán az egyik örökre ott akadjon.

Ad vocem kan! — Nem is hiszem, hogy nőstény is ne szerepeljen e két him eme tulajában.

Igy aztán fogházba kerül. Megszenvédi a maga kálváriáját, valamig főtárgyalásra kerül, még ha azon fél is mentik. A vizsgálat során bajos a jogos védelmet beigazoltnak venni,

— egy eset volt rá hosszu évek óta: arra a jogászra, aki a vichézm-stert agyonlőtte e télen, alkalmazta a vizsgálóbíró és a vádtaács már a nyomozat során. De a vicék igen népszerűtlene Budapest, — de kérdés, hogy a Giacomuzziak is olyanok-e és kérdés, igazán van-e jogos önvédelem? Hónapokat vizsgálati fogságban elszervezni is keserves dolog, — hat ha még jön reá néhány évi fegyház? ... És amondó vagyok, hogy az az ember mégis ártatlan ... L—s.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN

**3 hektó sillerbor, 1 hektó fehérbor
készpénzfizetés mellett**

olcsó árban eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Dunaszekcsői szigetben

néh. Krammer Jakab tulajdonát képezett

93 hold szántóföld

az örökösök által eladatni szándékolatik.

Bővebb értesítést nyújt:

Dr. Lemberger Ármán ügyvéd Baján,
vagy
Krammer Aurél Bpest., Szerecsen-u 8.

Szabad kézből azonnal eladó
 a petői dűlőben egy 1600 □-öi
 jőkarban levő

SZÖLLŐ.

Tudakozódni lehet

MATKOVITS LAJOSNÉNÁL

Szeremlei-utca 17. sz.

5617/1908. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést Hesser Gyula bajai ügyvéd végrehajtható kérelmére Gilányi Imréné szül. Alföldi Anna elleni 92 korona 30 fillér tőke, ennek 5% kamatai 29 korona 60 fillér eddigi, 18 korona 20 fillér ezuttal és a még fölmerülő költségekből álló követelése kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróóság területén levő s a dávodi 555. sz. betétben 2899., 3410., 3411., 4089., 4777., 4919., 6061., 6326., 7002., 7592., 8807., 9273., 1432., 2195., 2399/1., 2399/2., 2930. és a dávodi 1240. számú betétben felvett közös legelőből járó 4/1598-ad részre 2981 korona kiküldési árban ezennel elrendeli és annak Dávod községhezánál 1908. évi augusztus hó 13. napjának délelőtti 10 óráját kitűzi, amidőn a fentebbi körülirt ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog. Az árverés által a C. I. a. Alföldi János javára kebebelezett hasonlónévezeti jog nem érintetik.

Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Baja, 1908. évi május hó 26. napján.

Dr. Rác Z. Károly
kir. járásbíró.

Olesón eladó

egy fából épített 26 méter hosszú, 7 méter széles **barak** a bajai Dunahid szerelésénél jobb part. Bővebb felvilágosítással a szerelő raktárban bármikor szolgálnak.

Új rózsaburgonya

5 forint métermázsája.

Ajánl szállítás nélkül utánvétellel

REITER IZIDOR

TEMESVAR (Józsefváros.)

Zsákok 15 kr. drbjá. Méterenként 50 kr. előleg kéréstik.

4

miniszteri
jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II.20. 06. — 2. A kopenhági belügyminiszter úrtól XII.20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségénél a belügyminiszter úrtól IV.13. 07. — 4. A berlini földm. min úrtól X.15. 07

„RATIN“

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószer

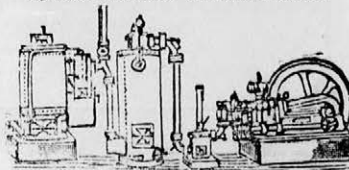
van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.
1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — „Ratin“ bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedúrusa

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

Legmesszebbmerno jőállítás! Kedvező fizetési feltételek.

A DREZDNI MOTORGYÁR RÉSZEVÉNYTÁRSASÁG
egyik legrégibb és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az elismert
legnagyobb
legnagyobb
legnagyobb
legnagyobb
legnagyobb
legnagyobb

Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselőlet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12—91.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

Bohn-féle téglagyárak

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapít. 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapít. 1864.

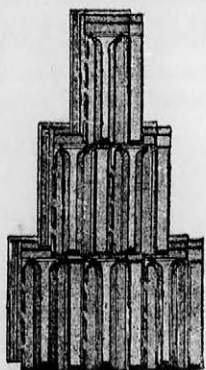
50 millió évi gyártás

a csász. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserpekből

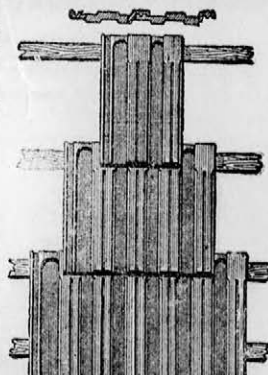
VASOXID természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserpek. Legelőcsőb legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány. Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

Zsombolyai gyártmány. Szab. bizt. préselt átfedő cserép 283. sz.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7 22 órákor és délután 1:15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Ujvidékről Titalre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titalról Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7 10 délután 3:03 és 7 47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8 18 és délután 2 35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4 40 11 45 és délután 1 32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4 10 7 20 és délután 1 10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10 25, délután 2 02, 6 55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 3 39, 8 08 (gyors) 11 30, és délután 4 25 8 56 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4 50, 10 35, délután 1 42 és 7 05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7 15, 10 40 délután 4 02 és 7 52 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4 20 9 45 és délután 3 45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4 00, 9 15 és délután 4 56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7 10 (gyors) 7 45 és délután 1 55, 3 20 (gyors) 10 10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 4 55, 9 50 (gyors) 1 52, 6 37 (gyors) és 11 50 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3 50, délután 11 50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3 52, déli 12 és délután 8 04 órákor.

Bácsalmásról Regőcőre reggel 6 16 délután 2 49 és 8 14 órákor.

Regőcőről Bácsalmásra reggel 2 35, 9 40 és délután 5 50 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5 20, 10 30 délután 1 22, 4 05 és 6 48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4 27, 7 55 (gyors) 10 42, d. u. 4 29 (gyors) 7 22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6 15 és 9 44 órákor, délután 1 47, 6 53, 9 10, 11 05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3 05, 7 48 és 11 30, délután 3 10, 4 55, 6 34, 8 15 órákor.

VILÁGSZERTE HIRES A BORSZÉKI GYÓGY-FÜRDŐ.

A „FÖKUT” vize a legkellemesebb italu, legrészletesebb üdítő ásványvíz, ugy magában, mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A »KOSSUTH-KUT” vize kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykórnál.

„BOLDIZSÁR-KUTI” gyógy-borvíz nemes kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitűnő sikerrel használják a vese-, húgyhólyag-, köszvény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhólyagok lerakódását.

NAGY LITHIUM TARTALMU. HÚGYHÁJTÓ HATÁSÚ. SZÉNSAVDUS. CSIRAMENTES.

Utolsó vasuti állomás Déda. Posta, távirtda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemege üzletben vendéglőben.

A borszéki gyógyborvíz főraktára Baja és vidéke részére áralton kaphatók.

STAMPFL JENŐ

cégnél Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb Telefon 81. szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkivállításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, diszművek-, ifjusági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindenemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legutányosabb áralton beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadhatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő

műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és szines nyomással.

Nagy raktár községi, köz-igazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötézetem

Diszművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkerekek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.